

Iris Valtonen

**ELÄINALAN KOULUTUKSEN NYKYTILAN ARVIOINTI JA
KEHITTÄMISTARPEET LÄNSI-UUDENMAAN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄSSÄ**

**ELÄINALAN KOULUTUKSEN NYKYTILAN ARVIOINTI JA
KEHITTÄMISTARPEET LÄNSI-UUDENMAAN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄSSÄ**

Iris Valtonen
Opinnäytetyö
Syksy 2020
Agrologi (ylempi AMK), Maaseudun
kehittäminen
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Agrologi (ylempi AMK), Maaseudun kehittäminen

Tekijä: Iris Valtonen

Opinnäytetyön nimi: Eläinalan koulutuksen nykytilan arviointi ja kehittämistarpeet
Länsi-Uudenmaan koulutuskuntayhtymässä

Työn ohjaaja: Outi Virkkula

Työn valmistuslukukausi ja -vuosi: Syksy 2020

Sivumäärä: 29 + 1

Tämän opinnäytetyön aihe syntyi tarpeesta kehittää Luksian (Länsi- Uudenmaan koulutuskuntayhtymä) ammatillisen koulutuksen eläinalan koulutusta. Tavoite oli saada kehitettyä koulutusta asiakaslähtöisesti vastaamaan nykyistä paremmin nykypäivän eläinalan tarpeita. Uusi ammatillinen reformi asettaa koulutukselle työelämälähtöisyyden vaatimuksen. Reformi korostaa henkilökohtaisia osaamisperusteisia opintopolkuja, opiskelijan ohjausta, joustavaa koulutukseen hakeutumista ja koulutukseen pääsyä sekä monipuolisia oppimisympäristöjä. Tavoitteena on tunnistaa ja tunnustaa jo olemassa oleva ammattitaito. Näin mahdollistetaan jokaiselle oma oppimisen kehityksen opintopolku, jota voidaan täydentää.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää eläinalan koulutuksen nykytila ja kehittämistarpeet sekä arvioida työelämän tarpeet työelämässä oleville suunnatuista lyhytkursseista. Opinnäytetyön tutkimus toteutettiin määrällisenä tutkimuksena. Sähköinen kysely luotiin Webropol -kyselyohjelmalla. Kysely osoitettiin eläinten hoidon ammattitutkintoa opiskeleville Luksian opiskelijoille sekä lähialueen ammattilaisille ja muille eläinalalla toimiville. Linkkiä kyselyyn jaettiin sosiaalisessa mediassa.

Kyselyyn vastasi 65 henkilöä. Näistä työelämäedustajia oli 49 vastaajaa. Suurin osa vastauksista tuli lähialueen kunnista. Vastauksista saatiin ideoita Luksian eläinalan koulutuksen kehittämiseen. Tuloksista selvisi työelämälle suunnattujen lyhytkurssien tarpeellisuus. Myös koirahieronnan ammattitutkinto herätti mielenkiintoa. Luksian oppilaitoksen palveluihin oltiin keskimääräistä enemmän tyytyväisiä kuin tyytymättömiä. Koulutuksen kehittämistä koskevat palautteet käsittelivät eniten lähiopetuksen tarpeellisuutta. Toivottiin enemmän teoriaa ja käytännön opetusta koulussa, kuten eläinten käsittelyharjoituksia ja varsinkin ongelmakoirakoulutusta. Jotta eläinalan henkilöstön ammattitaitoa pystytään ylläpitämään muuttuvalla asiakaslähtöisellä alalla, heille on aktiivisesti suunnattava ammatillista täydennys- ja täsmäkoulutusta.

Asiasanat: Koulutus, ammatillinen opetus, reformi, eläinala, eläinten hoidon ammattitutkinto, maatalousalan perustutkinto

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Master of Natural Resources, Degree Programme in Rural Development

Author: Iris Valtonen

Title of thesis: Assessment of the Current State of Animal Related Training and Development Needs in Western Uusimaa Municipal Training and Education Consortium

Supervisor: Outi Virkkula

Term and year when the thesis was submitted: Autumn 2020 Number of pages: 29 + 1

The subject for this thesis originated from the need to develop animal related education at Luksia Vocational School. The aim was to develop education using customer-oriented approach to better meet the requirements of today's animal sector. The new vocational reform stresses working life orientation in all education. It emphasizes individual skill-based learning paths, student counselling, flexible application and admission and versatile learning environments. The existing professional skills should be recognized and acknowledged. This way we can ensure everybody their own constantly developing learning path which can be reinforced.

The main objective of the thesis was to find out the current state of animal related education and assess what kind of demand there could be for short courses directed to those who are already working in the field. The thesis research was executed and analyzed as quantitative study. The survey was created in Webropol survey application. An online questionnaire was sent to all who studied animal care vocational degree in Luksia as well as to local professionals or those who at least partially work in animal related field. The link to the questionnaire was shared in social media.

65 people responded to the survey. From these 49 represented the working life. Most of the replies came from the municipalities nearby. Various ideas to develop the education of animal sector at Luksia were provided. The results revealed the necessity of the short courses. Also, vocational qualification for dog training raised interest. In average the respondents were more satisfied than unsatisfied with the services at Luksia. The development feedback stressed the necessity of contact teaching (in contrast to online teaching). More theory and practice-based teaching were hoped for, like training about animal handling and specially to do with problematic dogs. To maintain professional skills in the animal sector in the ever-changing customer-oriented branch, various professional training opportunities must be offered actively.

Keywords: Education, vocational tuition, reform, animal related studies, vocational degree in animal care, vocational degree in agriculture

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	ELÄINTENHOIDON KOULUTUS AMMATTIOPPILAITOKSISSA.....	9
	2.1 Osaamisperusteisuus ammattioppilaitoksissa	14
	2.2 Eläinalan koulutuksen tulevaisuuden osaamistarpeet	17
3	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	19
4	TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET	20
	4.1 Luksian eläinalan opetuksen kehittäminen	21
	4.2 Asiakastyytyväisyys.....	22
	4.3 Avoin palaute eläintenhoitoalan koulutuksen kehittämisestä	23
	4.3.1 Koulutuksen kehittäminen	23
	4.3.2 Koulutuksen kehittäminen ja omat osaamistarpeet	24
	4.3.3 Vapaa palaute.....	24
5	POHDINTA.....	25
	LÄHTEET.....	27
	LIITTEET	30

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön aihe syntyi tarpeesta kehittää maa- ja metsätalouden opintoalan eläintenhoiton ammattitutkinnon koulutusta Luksiassa, Länsi-Uudenmaan koulutuskuntayhtymässä (tästedes Luksia). Eläinhuoltoalan kasvava kehitys tuo muospaineita koko alan kehittymiselle. Uudet tutkinnon perusteet tulivat kaikkiin ammatillisiin perustutkintoihin sekä moniin ammatti- ja erikoisammattutkintoihin voimaan vuonna 2019, mikä toi muutoksia olemassa oleviin tutkintoihin. Tutkintojen opetussisällöt avattiin arvioinnin kohteeksi, jolloin uusien tutkintojen lisääminen opetukseen kävi mahdolliseksi. Uutta, innovatiivista näkökulmaa tarvitaan olemassa oleviin tutkintojen sisältöihin. Työelämälähtöistä ajattelua kehittämällä ja tarjoamalla uusia 2–5 ov lyhytkursseja alan ammattilaisille tavoitetaan myös uusia asiakkaita. Eläinlalla toimii paljon heitä, joilla ei vielä ole ammatillista pätevyttä alalle. He ovat päätyneet alalle harrastusten kautta.

Eläinsuojelulakia ollaan uudistamassa, mikä lisää muospainetta koulutustarjonnan kehittämiseen. Eläinsuojelulakia ollaan muuttamassa eläinten hyvinvointilaksi. Tämä oli eduskunnassa 2019 käsittelyssä, mutta se raukesi. Uudistuksen tavoitteena on eläinten hyvinvoinnin parantaminen ja eläinsuojeluvalvonnan tehostaminen. Lisäksi sillä halutaan varmistaa EU-lainsäädännön täytäntöönpano kansallisessa lainsäädännössä. (Maa- ja metsätalousministeriö 2020, viitattu 13.9.2020.)

Yksi huomioitava kohta uudistuksessa on esimerkiksi eläinten jalostusta koskevien säännösten tiukentaminen nykyisestä. Tähän osaltaan vaikuttavat tuoreet tutkimustulokset eläinten genetiikasta ja perinnöllisyydestä. Vastikään uutisoitiin lyhytkuonoisten koirarotujen brakykefaalisesta oireyhtymästä (brachycephalic obstructive airway syndrome, BOAS), mikä tarkoittaa joidenkin koira- ja kisarotujen jalostuksessa suosittua lyhyttä kuonoa ja kalloa. Tällaista pään muotoa kutsutaan brakykefaaliseksi. Brakykefalia ei ole eläimillä normaalisti esiintyvä tila, vaan seurausta ihmisen pyrkimyksestä vahvistaa haluttuja fyysisiä ominaisuuksia. Liian lyhyt kuono vaarantaa hengitys- ja lämmönsäätelyjärjestelmän normaalin toiminnan ja altistaa siksi eläimet vakaville terveysongelmille. (Kennelliitto, viitattu 4.10.2020.) Tämä voi vaikuttaa lyhytkuonoisten rotujen kuten mopsin, bostoninterrierin, ranskan bulldoggin poistumiseen rotulistasta. On jopa esitetty lyhytkuonoisten rotujen jalostuksen kieltämistä eläinsuojeluun vedoten.

Harraste- ja seuraeläintenpitäjät toivovat toimintaan pätevyysvaatimuksia, kun taas kotieläintilat eivät näe tarpeelliseksi säätää laissa tuotantoeläintenpitäjien pätevyysvaatimuksista. Sidosryhmissä pätevyysvaatimukset saavat kannatusta tietyt ehdot täyttävillä tiloilla (esim. tilakoko) sekä ammattimaisesti tai laajamittaisesti eläintenpitoa harjoittaville harraste- ja seuraeläintenpitäjille. Myös viranomaiset kannattavat pätevyysvaatimuksia eläintenpitäjille. (Maa- ja metsätalousministeriö 2012, viitattu 13.9.2020.)

Eläinalan koulutuksen on reagoitava muutoksiin ja uudistuttava. Samoin alaa opettavien ammattitaitoa pitää kehittää. Näin eläinala saadaan vastaamaan alaan kohdistuvaan muutostarpeeseen. Ammatillisen koulutuksen reformi on ollut yksi hallituksen kärkihankkeista. Ammatillista koulutusta onkin jo uudistettu monella tapaa. Aikaisemmin koulutusta koskevia lakeja oli kaksi: laki ammatillisesta peruskoulutuksesta ja laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta. Uuden ammatillisen koulutuksen lain tullessa 2018 nämä kaksi lakia yhdistyivät yhdeksi samaksi laiksi: laki ammatillisesta koulutuksesta (Finlex 2017a, viitattu 13.9.2020.) Syntyi yksi tapa suorittaa tutkinnot eli näyttöinä. Samoin nuorten ja aikuisten koulutusten eroavaisuudet poistuivat uuden lain myötä. Opetuksen toteuttamisen lähtökohdiksi on nostettu osaamisperusteisuus ja asiakaslähtöisyys. Tulevaisuus nähdään uudenaikaisena työelämälähtöisenä osaamisena ja ammattitaitoina, joita myös tässä opinnäytetyössä tarkastellaan.

Opinnäytetyössä on kaksi tavoitetta. Arvioidaan olemassa olevan eläinalan ammattitutkinnon kehittämistarpeet opiskelijalähtöisesti. Tarkoituksena on laajentaa jo olemassa olevia ammattitutkinnoita eläinkaupan, eläinhoidon ja eläinten kouluttamisen osaamisaloilla. Samalla selvitetään tarve uusille ammattitutkinnon osaamisaloille, kuten eläintrimmauksen ja koirahieronnan osaamisaloille. Lisäksi työssä tutkitaan, mitä tarpeita työelämä asettaa ammatillisen osaamisen kehittämistä tukeville lyhytkursseille, jotka ovat laajuudeltaan 5 osp. Opinnäytetyön tuloksena esitetään Luksiaan entistä kattavampi eläinhoidon opintotarjonta, joka tuo näkyvyyttä eläinhuoltoalan opetukselle. Näkyvyys ja tunnettavuus edistävät yritys yhteistyötä ja mahdollistavat uusia työssäoppimispaikkoja opiskelijoille. Lyhytkurssit tiivistävät yhteistyötä alan ammattilaisten kanssa.

Toimintaympäristön kuvaus

Opinnäytetyön toimeksiantajana on Luksia, Länsi-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä. Ammattioppilaitos toimii kahdeksassa jäsenkunnassa, joita ovat Hanko, Inkoo, Karkkila, Kirkkonummi, Lohja, Raasepori, Siuntio ja Vihti. Luksia tarjoaa nuorille ja aikuisille ammatillista perus- ja lisäkoulutusta sekä oppilaitos- ja oppisopimusmuotoista koulutusta. Luksia järjestää myös työvoima- ja lyhytkoulutuksia ja tarjoaa työelämän kehittämispalveluja (TYKE). (Luksia 2020, viitattu 8.6.2020.)

Eläinalan koulutusta Luksiassa on tarjottu vuodesta 2004 lähtien. Eläinalan koulutusta tarjottiin aluksi oppisopimuskoulutuksena ja opiskelijoita näihin koulutuksiin oli vuosittain vain muutama. Nyttemmin tarjonta on monimuotoistunut ja hakijoista koulutuksiin otetaan kaksi kertaa vuodessa yhteensä 50–60 opiskelijaa. Eläinalaluokat sijaitsevat oppilaitoksessa siten, että niillä on oma sisäänkäynti ja tiloissa ei ole muuta opetustoimintaa. Näin on estetty mahdollinen eläimistä aiheutuva allergisoiva vaikutus. Kahden opettajan voimin mahdollistetaan tulevaisuudessa opiskelijavirran lisääminen ja kenties jatkuvaa hakua voidaan lähteä työstämään muutettaessa opetustarjontaa kattavammaksi.

2 ELÄINTENHOIDON KOULUTUS AMMATTIOPPILAITOKSISSA

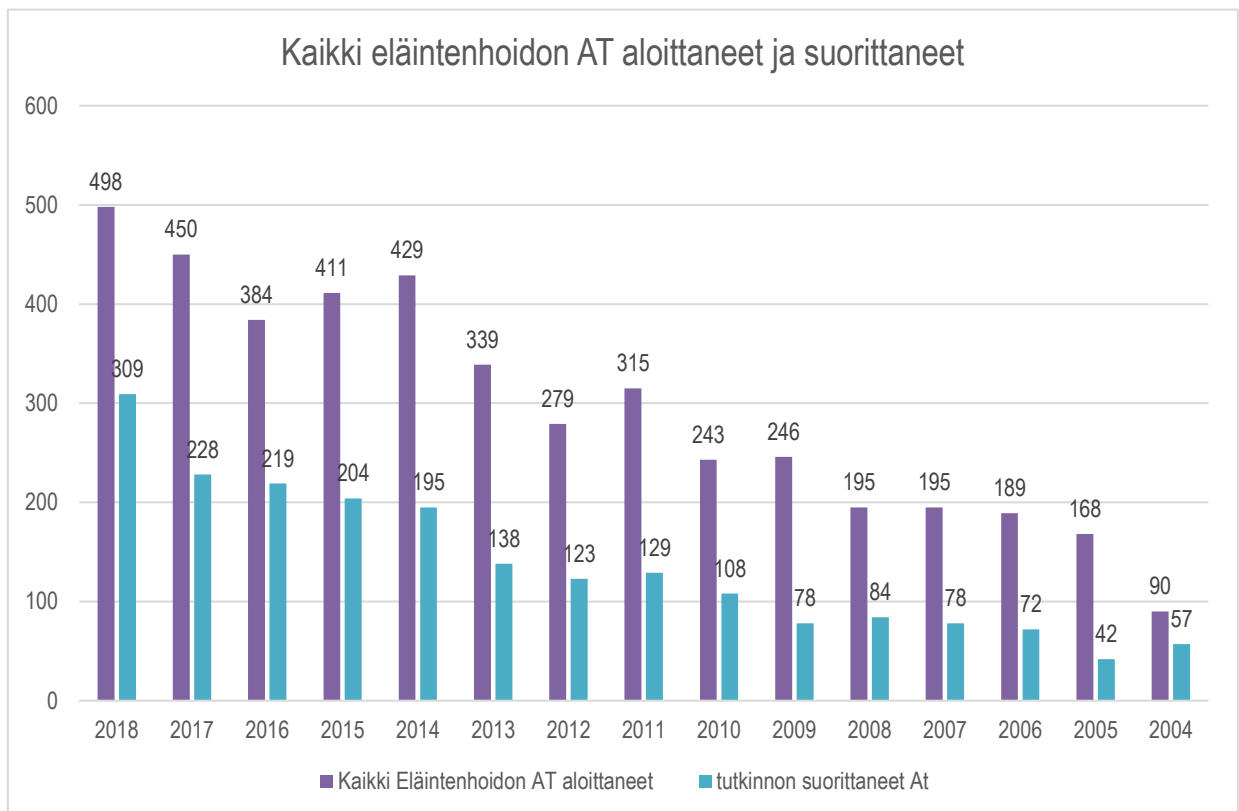
Eläintenhoidon ammattitutkinto on suhteellisen nuori käsite. 1800-luvulla oli ensimmäisiä karjanhoitokouluja, jotka olivat isojen kartanoiden tiluksilla. Vasta vuonna 1970 karjanhoitokoulut loppivat ja ne yhdistettiin maatalousoppilaitoksiin. Sittemmin karjanhoitokouluissa keskityttiin karjan hoitoon, mutta mukana oli myös lyhytkursseja, kuten kotieläinhoitokursseja. Näillä kursseilla oli tarkoituksena herättää pienviljelijöiden harrastusta järkiperäiseen karjanhoitoon. Lyhytaikaiset kurssit kestivät korkeintaan neljä viikkoa. (Hakkila 1938, 293–295.)

Vuonna 1953 Maatalouskoulukomitea totesi, että ammattikouluja on lisättävä ja sillä estettäisiin maaltapakoa. Naisille suositeltiin emäntäkouluja, kun taas miehille suositeltiin karjanhoitokouluja karjanhoidon teollistuessa. Näin miehet toimivat palkattuina eläintenhoitajina. (Anttila & Suoranta 2001, 158.) Tästä voi sanoa eläintenhoitajien nimen saaneen alkunsa.

Nyttemmin eläinalan koulutus Suomessa kuuluu Maatalousalan perustutkinnon (OPH-2730-2017) alle, minkä laajuus on 180 osaamispistettä (Opetushallitus 2018, viitattu 4.10.2020.) Perustutkinnon suoritettuaan voi siirtyä tekemään Eläintenhoidon ammattitutkintoa (OPH-2487-2018), jonka laajuus on 150 osaamispistettä (Opetushallitus 2019a, viitattu 4.10.2020.) Vuonna 2000 Opetushallitus julkaisi Eläintenhoitajan ammattitutkinnon perusteet. Tuolloin ammattitutkinnon osaamisaloiksi kirjattiin pieneläinten hoito, koe-eläinten hoito, tarhaeläinten hoito, eläinhoitolan pito ja lemmikkieläinkaupan harjoittaminen. (Opetushallitus 2000, 7.) Ensimmäiset tutkinnot eläintenhoidon ammattitutkinnossa suorittivat pieneläinhoitajat, joiden ammattinimike muuttui klinikkaeläinhoitajaksi vuonna 2010.

Nyttemmin eläintenhoidon ammattitutkinto jakautuu seuraaviin osaamisaloihin: eläinkaupan osaamisala, eläinten kouluttamisen osaamisala, eläinhoitolan osaamisala, koe-eläinhoitamisen osaamisala, koirahieronnan osaamisala, eläinten trimmaamisen osaamisala ja klinikkaeläinhoitamisen osaamisala (Opetushallitus 2019a, viitattu 4.10.2020). Uuden reformin myötä tutkinto vastaa nyt tutkinnon tasoa kansallinen ja on eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten tasoa 4. Tutkinto antaa kelpoisuuden korkeakouluopintoihin. (Opetushallitus 2002, viitattu 13.9.2020.)

Eläintenhoitoalalle hakeutuvien opiskelijoiden määrät ovat valtakunnallisesti kasvussa (kuva 1). Vuonna 2004 opinnot aloitti 80 opiskelijaa, kun taas vuonna 2009 aloittaneita oli jo yli kaksi sataa. Tuorein tilastotieto on vuodelta 2018, jolloin eläintenhoiton alaa aloitti opiskelemaan yhteensä 498 opiskelijaa. Verrattaessa aloittaneiden määrää tutkinnon suorittaneisiin, valmistuneita on ollut tasan noin puolet. Vuonna 2004 tutkinnon suorittaneita oli 57 opiskelijaa ja vuonna 2018 498 aloittaneista opiskelijoista 309 valmistui. (Opetushallinnon tilastopalvelu Vipunen, viitattu 13.9.2020.)

KUVA 1. Kaikki eläintenhoiton ammattitutkinnon aloittaneet ja suorittaneet opiskelijat vuosina 2004–2018 (tekijän laatima)

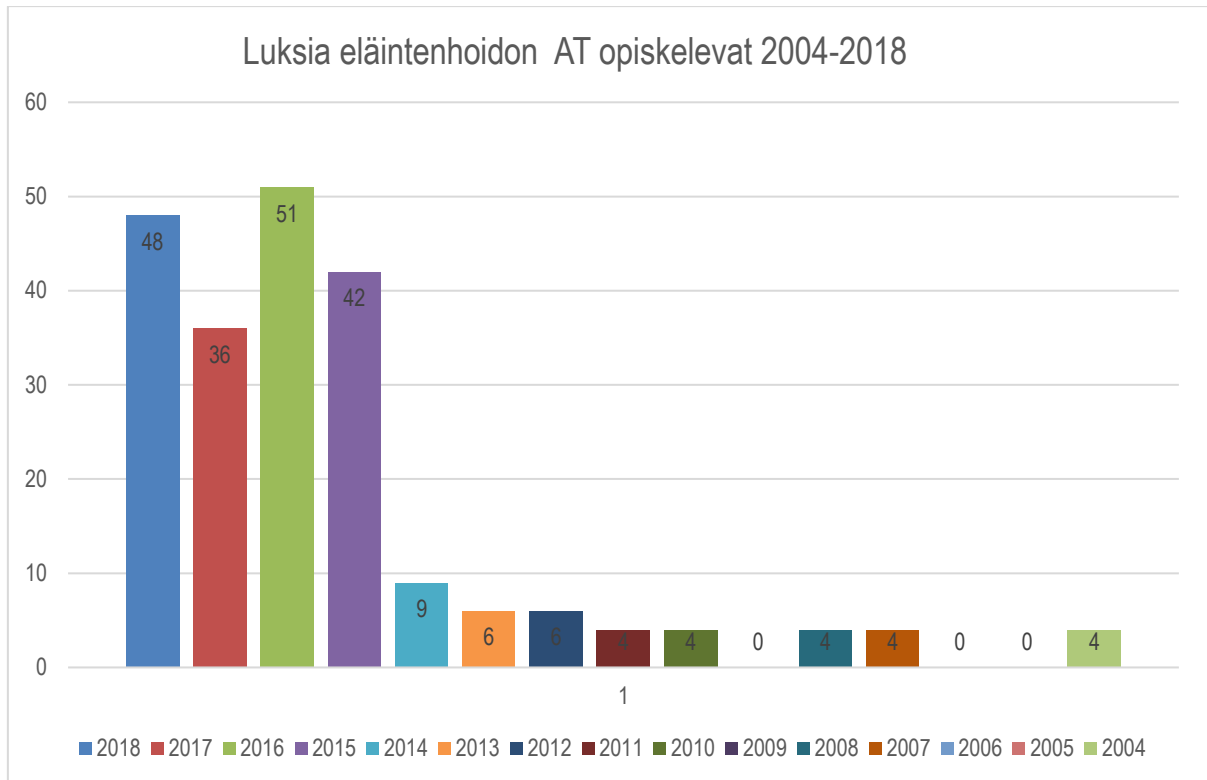
Tuorein tilastointi eläintenhoiton ammattitutkinnosta osoittaa (taulukko 1), että vuonna 2019 tutkintoja suoritettiin yhteensä 348. Trendi on ilmeisen nouseva. Selkeästi suosituin osaamisala oli kliinikkaeläinhoitaminen. Seuraavaksi eniten kiinnostusta oli eläintenhoiton kouluttamiseen, eläinten trimmaamiseen ja eläintenhoitoalaan. Vähiten kiinnostusta vuoden 2019 tilastoinnin perusteella herättävät eläintarhaeläinten osaamisala ja eläinkaupan osaamisala.

TAULUKKO 1. Hevostalouden ja eläinten hoidon työelämätoimikunnan tilannekuva 2018–2019 (Opetushallitus 2019b, viitattu 3.10.2020)

Tutkintojen ja tutkinnon osien suoritukset

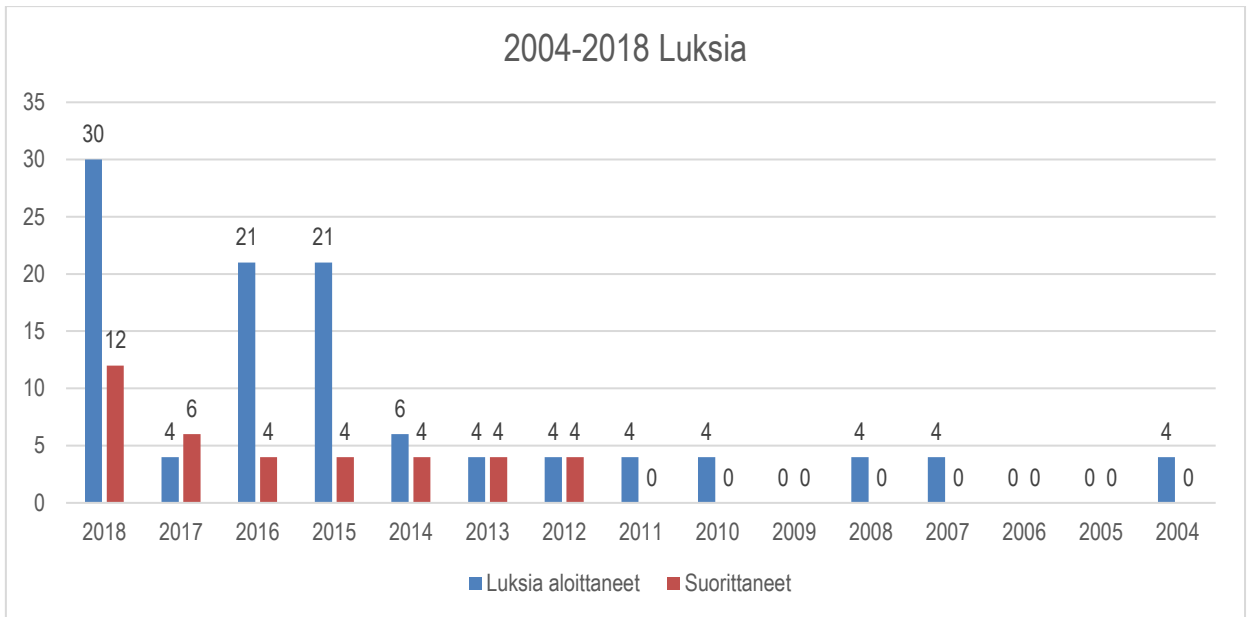
Tutkintojen ja tutkinnon osien suoritukset	2018	2019	2018	2019
	koko tutkinto	koko tutkinto	tutkinnon osat	tutkinnon osat
Hevostalouden perustutkinto	290	198	2 758	2 239
Eläinten hoidon ammattitutkinto**		348		1 237
Klinikkaeläin hoitamisen oa		155		
Eläintarhaeläinten hoitamisen oa		2		
Eläin hoitolan oa		31		
Eläinten kouluttamisen oa		63		
Eläinkaupan oa		14		
Koirahieronnan oa		26		
Koe-eläin hoitamisen oa		16		
Eläinten trimmaamisen oa		37		
Tyhjä		4		

Luksiassa opiskeli vuonna 2004 ainoastaan muutama eläin alan opiskelija. Kuvasta kaksi näkyy alaa eri vuosina opiskelleet opiskelijat. Luvut eivät kerro, milloin opiskelija on opintonsa aloittanut. Vuonna 2004 tarjolla oli ainoastaan oppisopimuskoulutusta. Opiskelijamäärät pysyivät vaatimattomina vuoteen 2011 saakka (1–4 tai ei yhtään opiskelijaa). Vuonna 2014 alaa opiskeli 9 opiskelijaa. Sitten opiskelijamäärät ovat nousseet 30–50 välille. Vuonna 2014 oppisopimuskoulutuksen rinnalla alettiin tarjota eläinten hoidon ammattitutkintokoulutusta. Myös näyttötutkintoon saatiin virallinen lupa vuonna 2016. Toistaiseksi paras vuosi on ollut vuosi 2016, jolloin Luksiassa aloitti 51 eläin alan opiskelijaa. Tuolloin oppisopimuskoulutuksen lisäksi alettiin tarjota myös oppilaitosmuotoista koulutusta. (Opetushallinnon tilastopalvelu Vipunen, viitattu 13.9.2020.)

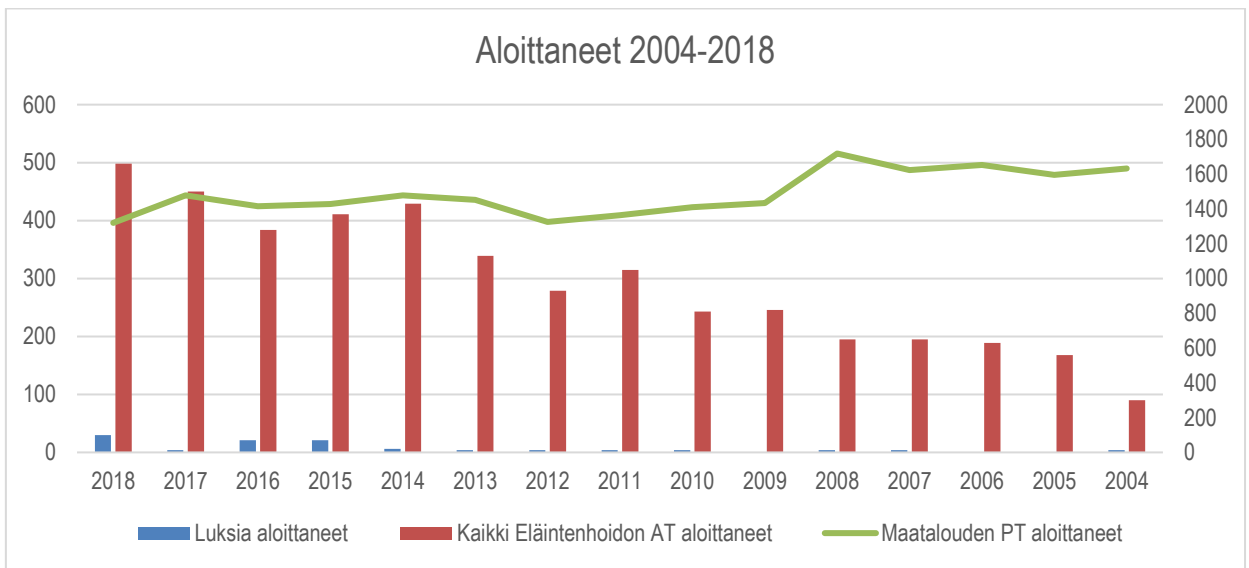

KUVA 2. Luksiassa eläintenhoiton AT opiskelleet vuosina 2004–2018 (tekijän laatima)

Kuva 3 kuvaa Luksiassa eläintenhoiton ammattitutkinnon aloittaneiden ja sen suorittaneiden välistä suhdetta. Kuvasta 3 voidaan päätellä, että tutkinnon suorittaneiden määrä aloittaneisiin nähden on matala. Vuonna 2016 opiskelijoita oli Luksiassa 51, aloittaneita oli samana vuonna 21 opiskelijaa ja tutkinnon suorittaneita oli 1–4 opiskelijaa. Valmistumisprosentti on matala. Toisaalta siinä missä maatalousalan perustutkintoon hakeutuvien määrä on laskussa, eläintenhoiton ammattitutkinto houkuttelee (kuva 4).

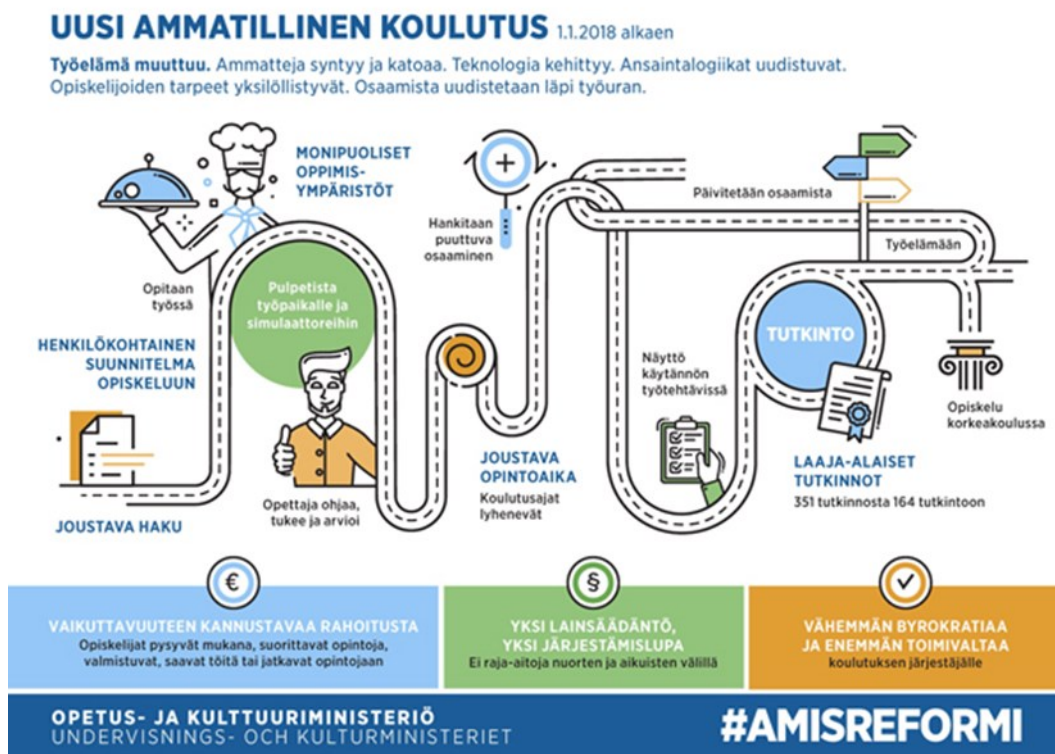
KUVA 3. Luksissa aloittaneet ja valmistuneet vuosina 2004–2018 (tekijän laatima)

KUVA 4. Perustutkinnon ja ammattitutkinnon aloittaneet opiskelijat 2004–2018 (tekijän laatima)

2.1 Osaamisperusteisuus ammattioppilaitoksissa

Ammattikoulutus on ollut muutostilassa. Uudessa ammatillisessa koulutuksessa opetus, opiskelu ja työelämä nivoutuvat yhteen (kuva 5). Jokaisella opiskelijalla on omat, yksilölliset opintopolkunsa, jossa opiskelijan osaamista tunnustetaan ja tunnustetaan. Aiemmin hankitun osaamisen tunnustamisesta ja tunnustamisesta on ammatillisesta koulutuksesta annetun asetuksen 673/2017 10§ mukainen menettely. (Finlex 2017b, viitattu 13.9.2020.)

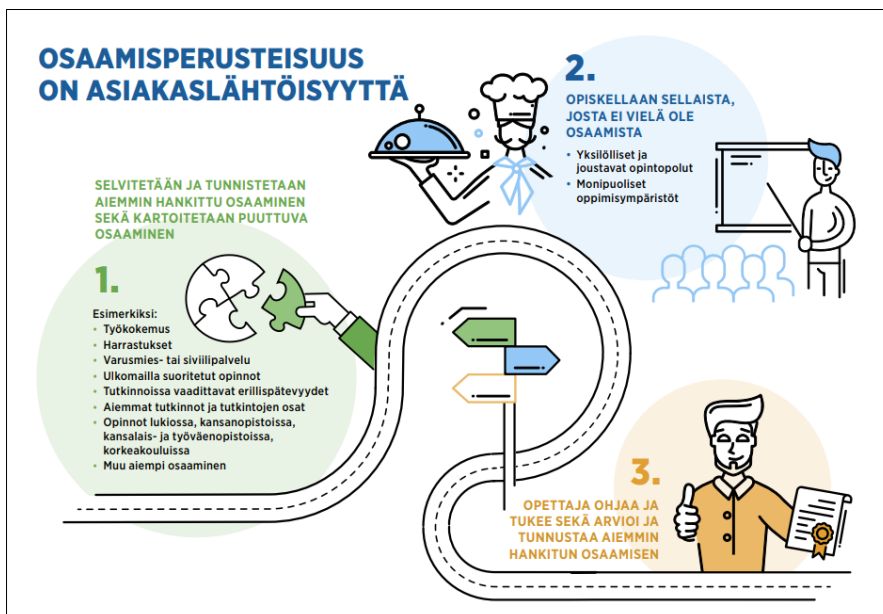
KUVA 5. Uusi ammatillinen koulutus (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2019, viitattu 13.9.2020)

Mikä on muuttunut? Koulutuksen järjestäjän näkökulmasta nyt on yksi lainsäädäntö, yksi järjestämislupa ja yksi rahoitusjärjestelmä. Lisäksi tutkinto ja työllistyminen ovat tulleet rahoituksen perusteiksi. Tarjolla on entistä vähemmän, mutta laaja-alaisempia tutkintoja, vähemmän lakisäätöisiä suunnitelmia, toimielimiä ja hallintoa. Opettajan työ on monipuolistunut, tutkintojen myöntäminen on annettu koulutuksen järjestäjille ja koulutusviennin esteitä on purettu. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2018a, viitattu 3.10.2020.)

Opiskelijoille muutos on tuonut joustavuutta opiskeluun. Koulutukseen pääsee joustavasti läpi vuoden. Yksilöllisillä opintopoluilla osaamista arvioidaan tarvelähtöisesti ja tässä painopiste on puuttuvan osaamisen hankkimisessa. Oppimisympäristöt ovat monipuolistuneet ja oppiminen tapahtuu enenevässä määrin työpaikoilla, mikä taas laskee työllistymisen kynnyksiä. Myös perustutkinnot osoitetaan nykyään näytöillä. Ammatillisen osaamisen arvioinnissa työelämä on vahvasti mukana. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2018b, viitattu 3.10.2020.)

Opetussuunnitelmauudistus mahdollistaa entistä nopeamman reagoinnin työelämän tarpeisiin. Joustavuus tuottaa osaavaa työvoimaa työpaikoille ja laatua työpaikoilla opiskeluun. Koulutusso-
pimus korvaa työssäoppimisen, oppisopimuskoulutuksen toimintamallit yhdenmukaistuvat ja kou-
lutuskorvauskäytännöt muotoutuvat selkeämmiksi. Työelämäedustaja osallistuu opiskelijan amma-
tillisen osaamisen arviointiin ja on varmistamassa tutkintojen laatua. (Opetus- ja kulttuuriministeriö
2018c, viitattu 3.10.2020.)

Kuvaan 6 osaamisperusteisuus on kiteytetty osuvasti. Se on aiemmin hankitun osaamisen selvit-
tämistä, mutta myös puuttuvan osaamisen kartoittamista suhteessa opiskeltavaan tutkintoon. Li-
säksi opiskelussa mahdollistetaan joustava eteneminen muun muassa erilaisia oppimisympäristöjä
hyödyntäen. Opettajan rooli on muuttumassa enemmän ohjaajaksi.

KUVA 6 Osaamisperusteisuus on asiakaslähtöisyyttä (Opetus ja kulttuuriministeriö 2019, viitattu 13.9.2020)

Näyttöjen ja osaamisen arviointia on avattu tutkinnon perusteissa (Opetushallitus 2019a, viitattu 4.10.2020) Myös Osaan.fi -verkkopalvelun kautta opiskelija ohjataan miettimään omaa osaamistaan. Verkkopalvelun kautta voidaan opiskelijan osaamista arvioida ja tunnistaa mahdollinen osaamisen tarve. (Opetushallitus 2020b, viitattu 4.10.2020). Jokaiselle perus-/ammattitutkintoa opiskelevalle laaditaan opintojen alussa oma yksilöllinen joustava opintopolku. Henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelmaan tunnustetaan opiskelijan aiempi osaaminen ja suunnitellaan, millaista osaamista opiskelija tarvitsee ja miten sitä hankitaan eri oppimisympäristöissä. Samalla suunnitelmaan tarvittavat ohjaus- ja tukitoimet. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2020b, viitattu 4.10.2020.)

KUVA 7. Osaamisen tunnistaminen (Osaamispaikka, viitattu 4.10.2020)

Kuten Kukkonen ja Raudasoja (2018, 9) toteavat, osaamisperusteisuuden juuret ulottuvat satojen vuosien taakse kiltajärjestelmään ja mestari-oppipoikamalliin. Oppipoika oli mestarin opissa niin kauan, kun hänen katsottiin osaavan työn perusteet ja hän pystyi suorittamaan kisällikokeen. Tämän jälkeen hän sai toimia kisällinä. Kisällinä työskentely saattoi kestää jopa kymmeniä vuosia. Mestarin kirjan saaminen edellytti kokeen lisäksi myös lukutaitoa ja nuhteetonta käytöstä. (Hakulinen 2010, viitattu 3.10.2020.) Kukkonen ja Raudasojan (2018, 9) mukaan osaamisperusteisuus on tunnistettavissa Yhdysvalloissa 1920-luvulla kehitellyissä mastery learning -malleissa, Ralph Tylerin vuonna 1949 julkaisemassa opetussuunnitelmamallissa ja Benjamin Bloomin 1950-luvulla kehittämässä taksonomiassa. Bloomin taksonomiassa opettavaa asiaa on pilkottu osiin, joissa edetään vasta, kun edellinen osio on suoritettu.

Osaamisperusteisuuden voidaan siis katsoa olevan aiemmin hankitun osaamisen päivittämistä nykypäivän tiedoilla. Näin saadaan ammattitaito nykyhetken markkinoiden vaatimalle tasolle. Erilaiset lyhytkurssit ovat ammattitaitoa ylläpitäviä kursseja ja tarkoitettu jo alalla työskenteleville. Lyhytkursseilla päivitetään osaamista nykyhetken vaatimalle tasolle ja tuetaan alalla työskentelevien ammattitaitoa kouluttaa työelämässä ammatillisen koulun opiskelijoita.

2.2 Eläinalan koulutuksen tulevaisuuden osaamistarpeet

Eläinälällä toimii paljon ammattilaisia, joilla ei ole virallista koulutusta tai pätevyyttä alalle. Haasteita tuottaa se, että eläinala on voimakkaasti vapaa-ajan harrastepohjaista toimintaa, jossa opillista osaamista mitataan enemmän kokemuksella kuin tutkinnolla. Monen eläinälällä toimivan tausta linkittyy yhdistystoimintaan. Perus- ja ammattitutkintojen lisäksi erilaiset lyhytkurssit ovat yksi väylä tuottaa muutosta eläinten hoitoalalla työskentelevien osaamiseen ja alalle.

Opetushallituksessa toteutettiin vuonna 2019 laaja ennakointityö, jossa arvioitiin tulevaisuuden alakohtaisia osaamistarpeita (Leveälahti, Nieminen, Nyysölä, Suominen & Kotipelto 2019, 14, viitattu 8.6.2020). Tämän opinnäytetyön arvioinnin kohteena määritelty eläinala/eläintenhoitoalan ammattitutkinto löytyy ennakointiraportista osana tuotantoeläimien, lemmikkien ja muiden eläinten kasvatustajaj ja hoitajaj -pääammattialaa (61213 Lemmikkieläinten kasvattajat, 61299 Muualla luokittelemattomat eläintenhoitajat) sekä perus- ja lähihoitajajen pääammattialaa (5164 Eläintenhoitajat ja lemmikkieläinten trimmaajat).

Eläintenhoitajajen ja lemmikkieläinten trimmaajajen luokittelu osaksi perus- ja lähihoitajajen pääammattialaa on erikoinen linjaus. Useimmilla alan ammattilaisilla perustutkinto on maa- ja metsätalouden alalta. Eläinalan kehittämisellä voi olla suuri merkitys myös maaseudulle. Luontokartoituskoirien ja hajuntunnistuksen koulutus ovat suosittuja ja avaavat uusia mahdollisuuksia eläinälällä toimiville. Kartoittamalla pystytään etsimään muun muassa liito-oravien eläinalueita. Koirien hajuntunnistusta on testattu koronatestauksessa. Koiria käytetään jo mautiloilla hajuntunnistuksessa esimerkiksi kiiman haistelussa sekä home-, laho- ja sienihajujen tunnistamiseen. Lisäksi mautiloilla työskentelee paljon koiria esimerkiksi laumanvartijoina ja pientuholaisten torjunnassa (rottakoirat). Pelkästään koirien käyttö maaseudun kehittämisessä on tuonut paljon uutta osaamista eläinalan ammattilaisille unohtamatta virkakoiria, kuten poliisi-, rajavartio-, avustaja- ja opaskoirat.

Opetushallituksen ennakointiraportti sisältää useita tärkeitä näkökohtia eläintenhoitoalan tulevaisuuden osaamistarpeista. Arvioidaan, että jatkossa merkityksellisenä alalla korostuvat digitaidot, missä erityisesti luova käyttötaito ja kyky soveltaa digitaalisia työkaluja ovat keskeisiä. Yleisissä osaamistarpeissa asiakaspalvelu- ja yrittäjyystaidot sekä ympäristö- ja innovaatio-osaaminen ovat tarpeellisia osaamisalueita jo lähitulevaisuudessa. Työelämätaidoissa kierrätysosaaminen ja yhteistyökyvykyys (verkostot, kumppanuudet, sidosryhmät) korostuvat jatkossa. Eläinten hyvinvointi on erityinen teema, johon koulutuksen järjestäjien tulisi kiinnittää erityistä huomiota ja välittää enemmän tietoa. (Leveälähti ym. 2019, 54–55, 89, 112, viitattu 13.9.2020.)

Jatkuva oppiminen haastaa kaikki koulutuksentarjoajat. Tämä koskee perus- ja tutkintokoulutuksia, mutta myös lisä- ja täydennyskoulutusta. Ennakointiraportissa esitetään aktiivista yhteistyötä työelämätoimijoiden kanssa oikeanlaisen koulutuksen kohdentamiseksi. Osaamislähtöisyys, erilaiset oppijat, oppimistarpeet ja uudenlaiset kannustinmahdollisuudet yksilöille ja yhteisöille nostetaan keskeisiksi koulutuksen kehittämisen periaatteiksi. (Leveälähti ym. 2019, 108–109, viitattu 13.9.2020.) Tarvitaan rajat ylittävää yhteistyötä ja opintokokonaisuuksien kehittämistä. Laadukas palautteen kerääminen ja ennakointityö sekä ennakointitulosten hyödyntäminen vahvistavat työelämävastaavuutta. Kehittämistoimenpiteiden kohteina ovat koulutuksen järjestäjät, opettajat, työelämän edustajat ja opiskelijat. (Leveälähti ym. 2019, 115, viitattu 13.9.2020.)

Maa- ja metsätalouseläinten koulutustarve on noin 30 prosenttia suurempi kuin mitä tarjonta on tällä hetkellä, koska koulutettuja työllistävien toimialojen työvoimapoistuma on hyvin suuri. Ammatillisessa peruskoulutuksessa ja yliopistokoulutuksessa lisästarve on noin 20 prosenttia. Ammattikorkeakoulutuksen tarve on kaksinkertainen nykytilaan nähden, mikä johtuu maatalouden osaamistarpeiden kasvusta. (Opetushallitus 2020a, 9, viitattu 3.10.2020.)

3 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Opinnäytetyö toteutettiin määrällisenä eli kvantitatiivisena tutkimuksena (Vilka 2007). Tutkimusaineisto kerättiin puolistrukturoituna sähköisenä kyselynä Webropol-sovelluksen avulla. Tämä tarkoittaa, että kysely sisälsi suljettuja ja avoimia kysymyksiä (Menetelmäopetuksen tietovaranto 2010, viitattu 4.10.2020). Kyseinen tutkimusote ja aineistonkeruumenetelmä valittiin, koska haluttiin kartoittaa laajasti vastaajaryhmien näkemyksiä ja kehittämisehdotuksia nykyisestä eläinten hoidon koulutustarjonnasta Luksiassa.

Opinnäytetyö eteni seuraavasti:

1. Määriteltiin tutkimusongelma ja tutkimuskysymys
2. Laadittiin tutkimussuunnitelma
3. Päätettiin aineistonkeruumenetelmästä ja toteutettiin aineistonkeruu
4. Käsiteltiin, jäseneltiin kerätty aineisto
5. Kirjoitettiin tulokset, tehtiin johtopäätökset

Kysely lähetettiin Luksiassa opiskeleville eläinalan opiskelijoille sekä vastikään alalta valmistuneille opiskelijoille kolmelta osaamisalalta (N=80) Teams-sovelluksen kautta. Covid-19-virus oli siirtänyt Luksian etäopetukseen, missä kaikilla luokilla oli omat Teams-ryhmänsä, josta heidät tavoitti. Muis-tusviesti lähetettiin samaa sovellusta hyödyntäen.

Lähialueen eläinalan yrittäjät sekä eläinälällä toimivat saivat linkin kyselyyn sosiaalisessa mediassa. Yrittäjiä lähestyttiin, koska haluttiin selvittää työelämäedustajien näkemys nykyisten osaamisalojen tarpeellisuudesta sekä lyhytkestoisten kurssien ajankohtaisuudesta ja sisällöllisistä tarpeista. Perusjoukkoa ei tiedetä. Kyselyn vastaukset on analysoitu määrällisin menetelmin (Määrällinen analyysi 2020, viitattu 8.6.2020).

Sähköinen kysely molemmille kohderyhmille lähetettiin 12.5.2020 (liite 1). Vastausaikaa annettiin viisi viikkoa. Kysely suljettiin 15.6.2020. Kyselyyn vastasi yhteensä 17 opiskelijaa (vastausprosentti 21,25 %) sekä 49 työelämäedustajaa sekä eläinalan toimijaa.

4 TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Vastaajien kokonaismäärä perustiedoissa oli 65, joista miehiä oli kolme. Vastaajista 27,69 % oli yli 51-vuotiaita, alle 30-vuotiaita oli 27,69 % sekä 31–50-vuotiaita vastaajia oli yhteensä 44,62 %. Suurin osa vastaajista oli lähialueen kunnista. Vastauksista saatiin Uudeltamaalta ja Varsinais-Suomesta 75 % ja Kanta-Hämeestä 6,3 %.

Työelämävastaajista suurimmalla osalla oli eläinalan tutkinto ja he työskentelivät eläinalan yrityksessä (taulukko 2). Muu mikä -kohtaan vastanneet olivat käyneet eläinalan koulutuksia, mutta eivät olleet suorittaneet näyttöä. Osa muu mikä -kohtaan vastanneista työskenteli eri aloilla ja oli vapaa-ajalla eläinten parissa.

TAULUKKO 2. Vastaajien koulutus- ja työtausta.

Väittämät	n
Opiskelen tällä hetkellä Luksian eläinalan tutkintoa.	17
Olen suorittanut Luksiaan eläinalan tutkinnon. En ole alan töissä.	2
Olen suorittanut Luksiaan eläinalan tutkinnon. Työskentelen eläinalan yrityksessä.	4
Olen suorittanut jonkun muun oppilaitoksen eläinalan tutkinnon. En ole alan töissä.	3
Olen suorittanut jonkun muun oppilaitoksen eläinalan tutkinnon. Työskentelen eläinalan yrityksessä.	22
En ole suorittanut eläinalan opintoja, mutta työskentelen eläinalan yrityksessä.	8
Ei mikään näistä. Jokin muu mikä?	10
Yhteensä	66

Työelämässä olevissa vastaajissa eniten oli eläintenkouluttajia. Seuraavaksi eniten oli eläintenhoitajan työssä olevia vastaajia (katso taulukko 3). Vähiten vastanneista oli koirahierojia. Muita ammatteja ja työskentely-ympäristöjä olivat muun muassa sosiaalipedagoginen hevostoimintatalli, eläinlääkäriasema, eläinsuojeluyhdistys, klinikkaeläinhoitaja, eläinsairaala, eläinfysioterapia sekä kasvatus. Vastaajat saivat valita useamman vaihtoehdon.

TAULUKKO 3. Työelämäedustajien toimiala

Vaihtoehdot	n
Eläinkauppa	5
Eläinten hoito	14
Eläinten koulutus	19
Eläinten trimmaus	9
Koirahieronta	3
Jokin muu mikä?	7
Yhteensä	57

4.1 Luksian eläinalan opetuksen kehittäminen

Kysyttäessä työelämäedustajilta ja opiskelijoita kiinnostusta eläinalan koulutukseen kiinnostus vastanneilla oli taulukon 4 mukainen. Selkeästi eniten vastaajia kiinnostivat lyhytkurssit. Samoin koirahieronnan ammattitutkinto herätti mielenkiintoa. Eläintenhoidon ammattitutkinnon, trimmaamisen osaamisalan ja maatalousalan perustutkinnoissa vastaukset jakautuivat tasan.

Kiinnostusta eläinalan koulutuksen kehittämiseen Luksiassa on olemassa. Vastaajat saivat erikseen esittää toiveita lyhytkurssien sisällöistä. Esityksiä tuli yhteensä 31 kappaletta. Lyhytkursseja toivottiin muun muassa seuraavilla aihealueilla: eläinten hyvinvointi, koiran rakenne, terveys, jalostus, lajinmukaiset käyttäytymistarpeet, turkinhoito, trimmaus, harrastelajikursseja eri lajiryhmille, näyttelykoulutus, eläinalan yrittäjyyden kehittäminen, eläimiä hoitavien yritysten hygienia, työntekijöiden sekä yrittäjien oma hyvinvointi sekä eläinlait ja säädökset. Tässä kohtaa tulee ottaa huomioon, että suurin osa vastaajista oli työelämässä tai eläinälällä toimivia.

TAULUKKO 4. Kiinnostus koulutustarjontaan

	Erittäin paljon eri mieltä	Jokseenkin eri meiltä	En samaa enkä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Erittäin paljon samaa mieltä	En osaa sanoa	Yhteensä
Minua kiinnostaa Eläintenhoidon ammattitutkinto, eläinten trimmaamisen osaamisala.	16	14	5	12	14	6	66
Minua kiinnostaa Eläintenhoidon ammattitutkinto, koirahieronnan osaamisala	9	6	2	18	23	8	66
Minua kiinnostaa Maatalousalan perustutkinto, eläintenhoidon osaamisala.	12	11	7	14	10	11	65
Minua kiinnostavat eri aiheiset, eläintenhoitoon liittyvät lyhytkurssit (2–3 osp).	2	3	3	15	36	7	66

4.2 Asiakastyytyväisyys

Kyselyn asiakastyytyväisyysosio koski niitä vastaajia, jotka ovat tai olivat olleet opiskelijoita Luksissa tai olivat muuten tekemisissä Luksian kanssa. Asiakastyytyväisyyden seuranta on ensiarvoisen tärkeää, jotta opetuksen laatu saadaan pysymään hyvänä etä- kuin lähiopetuksessakin. Asiakastyytyväisyyskyselyyn vastasi kaikkiaan 26 vastaajaa 66:sta.

Taulukosta 5 voidaan todeta, että vastaajat olivat erittäin tyytyväisiä opettajien ammattitaitoon, pedagogiseen osaamiseen, digitaalisiin oppimisympäristöihin, opetustarjonnan laajuuteen ja ajantasaisuuteen. Toisaalta opetustarjonnan laajuuden ja ajantasaisuuden osalta vastaukset jakautuivat ja erityisesti laajuuden osalta soraääniä tuli eniten. On myös huomattava, että neutraaleja vastauksia, joissa ei osoitettu tyytyväisyyttä eikä tyytymättömyyttä, esiintyi paljon. Sinänsä Luksian oppilaitoksen palveluihin oltiin keskimääräistä enemmän tyytyväisiä kuin tyytymättömiä (52 %).

TAULUKKO 5. Tyytyväisyys Luksian oppilaitokseen

	Erittäin tyytymätön	Tyytymätön	Ei tyytymätön eikä tyytyväinen	Tyytyväinen	Erittäin tyytyväinen	En osaa sanoa
Opettajien ammattitaito, pedagoginen osaaminen	0 %	0 %	12,5 %	41,7 %	37,5 %	8,3 %
Opiskelijapalvelut	0 %	12,5 %	16,7 %	20,8 %	8,3 %	41,7 %
Muun henkilökunnan ammattitaito	0 %	4,2 %	25 %	8,3 %	12,5 %	50 %
Opetustarjonnan laajuus	4,2 %	16,7 %	20,8 %	33,3 %	16,7 %	8,3 %
Opetustarjonnan ajantasaisuus	8,3 %	4,7 %	16,7 %	29,8 %	29,2 %	12,5 %
Digitaaliset oppimisympäristöt	0 %	0 %	12,5 %	37,5 %	37,5 %	12,5 %
Opiskelutilat	0 %	8,3 %	8,3 %	20,8 %	16,7 %	45,8 %
Toimipisteen sijainti	0 %	0 %	8,3 %	50 %	29,2 %	12,5 %
Olen halukas suosittelemaan Luksian oppilaitosta muille	3,9 %	3,9 %	11,5 %	46,2 %	19,2 %	15,4 %
Olen tyytyväinen oppilaitoksen palveluihin	0 %	4 %	24 %	32 %	20 %	20 %
Aion käyttää tulevaisuudessa oppilaitoksen palveluita	0 %	8 %	20 %	24 %	20 %	28 %

4.3 Avoin palaute eläintenhoitoalan koulutuksen kehittämisestä

Tässä luvussa käsitellään kyselyn avoimet vastaukset. Ensimmäisessä kysymyksessä pyydettiin kehittämisehdotuksia eläintenhoidon koulutuksen kehittämiseen, jotta se vastaisi nykyistä paremmin työelämän vaatimuksiin. Toisessa kysymyksessä vastaajia pyydettiin arvioimaan koulutuksen kehittämistarpeita suhteessa omiin osaamistarpeisiin. Kolmas kohta oli vapaa palaute -osio.

4.3.1 Koulutuksen kehittäminen

Koulutuksen kehittämistä koskevat palautteet käsitelivät eniten lähiopetuksen tarpeellisuutta. Toivottiin enemmän teoriaa ja käytännön opetusta koulussa, kuten eläinten käsittelyharjoituksia ja varsinkin ongelmakoirakoulutusta. Koettiin, että teoriaa ja käytännön harjoittelua pitäisi olla enemmän koulussa ennen työssäoppimiseen lähtemistä. Toivottiin myös lisää opintokäyntejä ja alan ammatillaisia luennoitsijoiksi.

Toinen keskeinen teema, joka toistui, olivat yrittäjyyden valmiudet. Toivottiin monipuolista opetusta kohdata nykypäivän haasteita, kuten esimerkiksi digimarkkinointiin liittyen. Myös juridisten asioiden käsittely nousi esille, kuten vastuukysymykset. Huomioitavaa oli myös mahdollisten alan verkostojen läpikäyminen, mikä voisi tarkoittaa esimerkiksi vierailukäyntejä ja työelämäedustajien esittäytymisiä koulussa. Kolmas kehittämissuositus koski eläinalan opettajien tietotaidon ajantasaistamista. Tämä koettiin tärkeäksi muuttuvassa ajassa.

4.3.2 Koulutuksen kehittäminen ja omat osaamistarpeet

Liittyen koulutuksen kehittämiseen suhteessa omiin osaamistarpeisiin esitettiin ennen kaikkea toive siitä, että teorian ja käytännön opetusta tarjottaisiin nykyistä enemmän koululla. Erityisesti esitettiin toive lähiopetuksen tarjoamisesta, etäopiskelu ei saanut kannatusta. Vastaajat toivat esille myös tarpeen saada lisätietoa erilaisista käytännön asioista koulutukseen liittyen, kuten esimerkiksi milloin ja miten osaamisen näyttö on mahdollista suorittaa. Avoimissa palautteissa tuli esille opetuksen tason nousu, mikä johtunee opettajaresurssin lisäyksestä opetuksessa. Riittävä määrä opettajia tuo lisää mahdollisuuksia opiskelijaohjaukseen, oman työn kehittämiseen.

4.3.3 Vapaa palaute

Vapaa palaute -osiossa keskustelu polveili ja erityisiä kehittämistä koskevia tarpeita tai odotuksia ei esitetty. Ruusut korostuivat eli koulutuksen järjestäjille lähetettiin positiivista palautetta. Todettiin muun muassa, että koulussa on mukava henkilökunta, joka tervehtii ja ottaa huomioon. Tuotiin esille opettajien ihmisten kohtaamisen ammattitaito ja runsas tietotaito eläinjalasta. Yksittäiset risut eli negatiivinen palaute liittyi lukujärjestyksen ajantasaisuuteen ja luvattujen lisäopetusten toteuttamatta jäämiseen.

5 POHDINTA

Tässä opinnäytetyössä pyrittiin selvittämään Luksian eläintenhoidon ammattitutkinnon kehittämisen tarpeellisuutta opiskelijälähtöisesti. Lisäksi pyrittiin selvittämään työelämän tarpeet ammattilaisten osaamisen kehittymistä tukevista lyhytkursseista ja niiden tarpeellisuudesta. Aineistonkeruumenetelmäksi valikoitui määrällinen kysely ja vastaajiksi kaksi kohderyhmää, opiskelijat ja työelämäedustajat. Kysely osoitettiin alaa opiskeleville ja vastikään alalta valmistuneille opiskelijoille kolmelta eläinalan osaamisalalta sekä lähialueen eläinalan yrittäjille ja eläinalalla toimiville. Lähtökohtaisesti molempia vastaajaryhmiä pidettiin ensiarvoisen tärkeinä jakamaan näkemyksiään Luksian oppilaitoksen eläinalan koulutuksesta ja esittämään keskeiset kehittämistarpeet koulutukselle.

Koronatilanne sekoitti työn toteutumisen aikatauluja ja ehkä osittain vaikutti myös siihen, että opiskelijoiden vastausprosentti jäi odotettua pienemmäksi. Nyt vastauksissa painottuvat eläinalalla toimivien näkemykset. Tulokset eivät tukeneet ajatusta laajentaa olemassa olevia ammattitutkintoja eläinkaupan, eläintenhoidon ja eläinten kouluttamisen osaamisaloille. Lähinnä koirahieronnan ammattitutkinto herätti mielenkiintoa.

Eläinalan koulutuksen nykytilanteen entistä kattavampi arviointi edellyttää jatkokyselyn toteuttamista oppilaitoksen opiskelijoille. Samalla voidaan selvittää, miten etä- ja lähiopetus ovat toteutuneet poikkeuksellisena lukuvuonna. Tässä opinnäytetyössä suuren suosion saaneet lyhytkurssit voisivat taipua tutkinto-opetusta paremmin verkkototeutukseen.

Koulutuksen kehittämisessä keskeisellä sijalla ovat kehittämisorientoituneet ja motivoituneet opettajat. Lisäksi opettajien ammattiosaamista tarvitaan asiakaspalvelussa ja asiakkaiden kohtaamisessa. Kyselyä jaettaessa vastaan tuli ihmetteleviä kommentteja siitä, että Luksiassa tarjotaan eläinalan ammattitutkintoa. Eläinalan markkinointia onkin tehostettava ja henkilöstön kiinnostusta edustaa Luksian eläinalaa on tarkasteltava uudelleen.

Eläinalalla toimii paljon pitkänlinjan ammattilaisia, jotka ovat vuosikymmenien työkokemuksella tehneet töitä alan hyväksi. Kaikilla heillä ei ole ammattitutkintoa alalle. Näiden ammattilaisten innostaminen osaamista täydentäville kursseille ja tutkinto-opintoihin on ensiarvoisen tärkeää. Lisäkoulutusta on markkinoitava hienovaraisesti. Kenenkään sen hetkistä ammatti-identiteettiä ei tule loukata eikä kyseenalaistaa. Ala on koulutuksellisesti haastava vapaa-ajan harrastepohjan vuoksi.

Eläinalan ammatissa oleville on markkinoitava myös ammattitutkinnon näyttömahdollisuutta. Nämä samat ammattilaiset tarjoavat Luksian opiskelijoille tärkeitä työssäoppimispaikkoja, joissa opiskelijat voivat suorittaa työharjoittelunsa. Opettajien asiakaspalvelutyö uusien mahdollisten työssäoppimispaikkojen etsinnässä nousee todella tärkeäksi, koska samalla pystytään markkinoimaan lyhytkursseja jo alalla työskenteleville.

Korona vaikuttaa myös eläinalan työpaikkoihin. Tällä hetkellä eläintenkouluttajien työllistyminen on haasteellista. Suurin osa valmistuneista tekee työtä osa-aikaisesti yksityisrittäjänä. Ammattitutkintoon hakijoiden määrä on saatava nousemaan. Nykyisiä koulutuksia on arvioitava ja kehitettävä. Lisäksi uutta ammattitutkintotarjontaa on lisättävä. Eläintenhoito ja eläinten hyvinvointi tulevat korostumaan tulevaisuudessa eläinlalalla. Erityisesti on toivottu seura- ja harraste-eläinten pitäjille pätevyysvaatimuksia. Yhtenä jatkoselvityksen kohteena voisivat olla seura- ja harraste-eläinten pitäjät, kuten koirankasvattajat. Lisäksi lyhytkurssien markkinointia voisi lisätä. Lyhytkurssien innoittamana on mahdollista saada uusia hakijoita eläintenhoidon ammattitutkintoon.

Eläinalaa opettaville on eduksi, että heillä on omakohtaista kokemusta eläinten kohtaamisesta, jotta he voivat tuoda opetukseen kaivattua käytännönläheisyyttä. Toisaalta ensiarvoisen tärkeää olisi selvittää, miksi eläinalalta valmistutaan niin heikosti suhteessa koulutuksen aloittaneisiin. Aloittavien opiskelijoiden ohjaaminen alussa ja oikeanlaisten työssäoppimispaikkojen löytäminen takaavat laadullista osaamisen kehittymistä.

LÄHTEET

Anttila, A. & Suoranta, A. 2001. Ammattia oppimassa. Vantaa: Tummavuoren kirjapaino.

Finlex 2017a. Laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017. Viitattu 13.9.2020, <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20170531>.

Finlex 2017b. Valtioneuvoston asetus ammatillisesta koulutuksesta. Viitattu 13.9.2020, <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20170673>

Hakkila, E. (toim.). 1938. ”Karjanhoitokoulut”, Lakiasian käsikirja. Porvoo: Werner Söderström Oy.

Hakulinen J. 2010. Mestari, kisälli, oppipoika – Hiljainen tieto vallankäytön välineenä. Pro gradu - tutkielma. Sibeliusakatemia. Viitattu 3.10.2020, <https://core.ac.uk/download/pdf/158132511.pdf>.

Kennelliitto 2020. Brakykefaalinen oireyhtymä. Viitattu 4.10.2020, <https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/brakykefaalinen-oireyhtyma-boas>.

Kukkonen, H. & Raudasoja, A. 2018. Osaamisperusteinen ammatillinen koulutus. Teoksessa Kukkonen, H. & Raudasoja, A. (toim.) Osaaminen esiin. Ammatillisen koulutuksen reformi ja osaamisperusteisuus. Tampereen ammattikorkeakoulun julkaisuja. Sarja A. Tutkimuksia 23. Viitattu 8.6.2020, <http://julkaisut.tamk.fi/PDF-tiedostot-web/A/23-Osaaminen-esiin.pdf>.

Leveälähti S., Nieminen J., Nyssölä. K., Suominen V. & Kotipelto, S. (toim.) 2019. Alakohtaiset tulevaisuuden osaamistarpeet ja koulutuksen kehittämishaasteet – Osaamisen ennakointifoorumin ennakointituloksia. Opetushallitus. Raportit ja selvitykset 2019:14. Viitattu 8.6.2020, <https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/osaamisrakenne-2035>

Luksia 2020. Tietoa Lukiasta. Viitattu 8.6.2020, <https://www.luksia.fi/tietoa-luksiasta/>.

Maa ja metsätalousministeriö 2012. Eläinsuojelulakiin liittyvä kysely. Viitattu 13.9.2020, https://mmm.fi/documents/1410837/1858027/Elainsuojelukyselyt_2012_yhteen-veto.pdf/9bd92c40-5108-452d-8c5a-139fbb557f52/Elainsuojelukyselyt_2012_yhteen-veto.pdf.

Maa ja metsätalousministeriö 2020. Eläinsuojelulaista tulee eläinten hyvinvointilaki. Viitattu 13.9.2020, <https://mmm.fi/elainsuojelulaki>.

Menetelmäopetuksen tietovaranto 2020. KvantiMOTV. Yhteiskuntatieteellinen tietoarasto. Viitattu 4.10.2020, <https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kyselylomake/laatiminen.html>.

Määrällinen analyysi 2020. Menetelmäpolkuja humanisteille. Jyväskylän yliopisto. Viitattu 8.6.2020, <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/aineiston-analyysimenetelmat/maarallinen-analyysi>.

Opetushallitus 2002. Tutkintotodistuksen liite. Eläinhoidon ammattitutkinto. Viitattu 13.9.2020, <https://eperusteet.opintopolku.fi/eperusteet-service/api/dokumentit/6364118>.

Opetushallitus 2018. Maatalousalan perustutkinto. Viitattu 4.10.2020, <https://eperusteet.opintopolku.fi/eperusteet-service/api/dokumentit/6358078>.

Opetushallitus 2019a. Eläinhoidon ammattitutkinto. Viitattu 4.10.2020, <https://eperusteet.opintopolku.fi/eperusteet-service/api/dokumentit/6107967>.

Opetushallitus 2019b. Hevostalouden ja eläinhoidon työelämätoimikunnan tilannekuva 2018–2019. Viitattu 3.10.2020, <https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/hevostalouden-ja-elaintenhoidon-tilannekuva-2018-2019-muokattu.pdf>.

Opetushallitus 2020a. Koulutus ja työvoiman kysyntä 2035. Viitattu 3.10.2020, https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/koulutus_ja_tyovoiman_kysynta_2035.pdf.

Opetushallitus 2020b. Osaamisen tunnistaminen. Viitattu 4.10.2020, <https://osaan.fi/#/>.

Opetushallinnon tilastopalvelu Vipunen 2020. Opiskelijat ja tutkinnot. Viitattu 13.9.2020
<https://vipunen.fi/fi-fi/ammattillinen/Sivut/Opiskelijat-ja-tutkinnot.aspx>.

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2018a. Mikä muuttuu ammatillisessa koulutuksessa koulutuksen järjestäjälle. Viitattu 3.10.2020,
<https://minedu.fi/documents/1410845/4297550/OKM+AKR+mika+muuttuu+jarjestajalle.pdf/43824d21-bf2a-4a57-a872-b3bcd3f01b67/OKM+AKR+mika+muuttuu+jarjestajalle.pdf>

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2018b. Mikä muuttuu ammatillisessa koulutuksessa opiskelijalle. Viitattu 3.10.2020,
<https://minedu.fi/documents/1410845/4297550/OKM+AKR+mika+muuttuu+opiskelija.pdf/6952c82f-92af-4c9d-853b-7e1ed1b3ed7b/OKM+AKR+mika+muuttuu+opiskelija.pdf>

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2018c. Mikä muuttuu ammatillisessa koulutuksessa työelämälle. Viitattu 3.10.2020
https://minedu.fi/documents/1410845/4297550/OKM_AKR_mika_muuttuu_ty_oelama.pdf/9f7fb2b6-ab52-4dc1-861e-a1fc5aace194/OKM_AKR_mika_muuttuu_ty_oelama.pdf.

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2020a. Ammatillisen koulutuksen reformi. Viitattu 13.9.2020,
<https://minedu.fi/amisreformi>.

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2020b. Opintojen henkilökohtaistaminen. Viitattu 4.10.2020,
<https://minedu.fi/henkilokohtaistaminen>.

Osaamisen paikka 2020. Osaamisen tunnistamisen opas. Viitattu 4.10.2020, <https://osaamisen-paikka.fi/opettajalle/osaamisen-tunnistamisen-opas/>.

Luksian eläinalan opetuksen kehittäminen

Olen agrologi (yamk) -tutkintoa Oulun ammattikorkeakoulussa opiskeleva eläinalan opettaja Luksiasta. Tämä kysely on osa yamk-opinnäytetyötäni, jonka aiheena eläinten hoidon koulutuksen kehittäminen Luksian oppilaitoksessa. Kysely mukailee toisen asteen tutkintojen osaamisperusteisuuden keskeisimpiä teemoja. Aineistoa tullaan hyödyntämään Luksian eläinalan ammatillisten opintojen sekä lyhytkurssien kehittämiseen. Kerättävät tiedot ovat luonteeltaan sellaisia, ettei vastaajia voida niiden perusteella tunnistaa. Kysely on avoinna kesäkuun 7. päivään 2020 asti. Kyselyyn vastaamiseen kannattaa varata aikaa noin 15 minuuttia. Lisätietoja: Iris Valtonen iris.valtonen@luksia.fi

1. Sukupuoli

- Nainen
- Mies
- Neutraali en halua sanoa

2. Ikä

- Enintään 20 v
- 21-30V
- 31-40v
- 41-50 v

- yli 51 v
- En halua sanoa

3. Maakunnat

4. Valitse näistä sopivin

- Opiskelen tällä hetkellä Luksian eläinalan tutkintoa.
- Olen suorittanut Luksiaan eläinalan tutkinnon. En ole alan töissä.
- Olen suorittanut Luksiaan eläinalan tutkinnon. Työskentelen eläinalan yrityksessä.
- Olen suorittanut jonkun muun oppilaitoksen eläinalan tutkinnon. En ole alan töissä.
- Olen suorittanut jonkun muun oppilaitoksen eläinalan tutkinnon. Työskentelen eläinalan yrityksessä.
- En ole suorittanut eläinalan opintoja, mutta työskentelen eläinalan yrityksessä.
- Ei mikään näistä. Jokin muu mikä?

5. Jos vastasit työskenteleväsi eläinalan yrityksessä, niin onko ala jokin seuraavista?

- Eläinkauppa
- Eläinten hoito
- Eläintenkoulutus

- Eläinten trimmaus
- Koirahieronta
- Jokin muu mikä?

6. Mitä mieltä olet seuraavista, Luksian koulutustarjonnan kehittämiseen liittyvistä väittämistä

	Erittäin paljon eri mieltä	Jokseenkin eri meiltä	en samaa enkä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	erittäin paljon samaa mieltä	En osaa sanoa
Minua kiinnostaa Eläintenhoidon ammattitutkinto, eläinten trimmaamisen osaamisala.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Minua kiinnostaa Eläintenhoidon ammattitutkinto, koirahieronnan osaamisala	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Minua kiinnostaa Maatalousalan perustutkinto, eläintenhoidon osaamisala.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Minua kiinnostavat eri aiheiset, eläintenhoitoon liittyvät lyhytkurssit (2-3 osp).	☐	☐	☐	☐	☐	☐

7. Jos olet kiinnostunut lyhytkurseista, kerro omin sanoin aiheista, joista olisit kiinnostunut.

Seuraava

1

Luksian eläinalan opetuksen kehittäminen

Seuraavat kysymykset koskevat vastaajia, jotka opiskelevat parhaillaan tai ovat opiskelleet Luksian oppilaitoksessa. Mikäli et kuulu kumpaankaan näistä ryhmistä, Valitse 8. "Ei koske minua" -vaihtoehto

8. Ei koske minua

9. Tyytyväisyys Luksian oppilaitokseen

	<i>Erittäin</i> tyytymätön	<i>Erittäin</i> tyytymätön	<i>ei</i> tyytymätön eikä	tyytyväinen	<i>Erittäin</i> tyytyväinen	En osaa sanoa
Opettajien ammattitaito, pedagoginen osaaminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Opiskelijapalvelut	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Muun henkilökunnan ammattitaito	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Opetustarjonnan laajuus	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Opetustarjonnan ajantasaisuus	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Digitaaliset oppimisympäristöt	☐	☐	☐	☐	☐	☐

	<i>Erittäin</i> tyytymätön	<i>Erittäin</i> tyytymätön	<i>ei</i> tyytymätön eikä	tyytyväinen	<i>Erittäin</i> tyytyväinen	En osaa sanoa
Opiskelutilat	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Toimipisteen sijainti	☐	☐	☐	☐	☐	☐

10. Asiakastyytyväisyys

	<i>Erittäin</i> tyytymätön	<i>Erittäin</i> tyytymätön	<i>Ei</i> tyytymätön eikä	tyytyväinen	<i>Erittäin</i> tyytyväinen	Ei koske minua
Olen halukas suosittelemaan Luksian oppilaitosta muille	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Olen tyytyväinen oppilaitoksen palveluihin	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Aion käyttää tulevaisuudessa oppilaitoksen palveluita	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Luksian asiakaspalvelun taso on korkea	☐	☐	☐	☐	☐	☐

11. Miten Luksian eläinten hoidon koulutusta tulisi kehittää vastaamaan nykyistä paremmin työelämän vaatimuksia?

12. Miten Luksian eläintenhoidon koulutusta tulisi kehittää vastaamaan nykyistä paremmin omia osaamistarpeitasi?

13. Ruusut ja risut Luksiaan.

Edellinen

Lähetä

/